

توبرکلوز (سل) مرغی (Avian Tuberculosis)

این بیماری در
افغانستان پیدا
میشود

۱. تعریف

توبرکلوز مرغی یک بیماری بکتریایی ساری مزمن ناتوان کننده می باشد که به وسیلهٔ تشكیل گرانولوماهای پنیری در اعضای داخلی مشخص می شود.

۲. عامل شناسی

عامل بیماری از یک باسیل مقاوم در برابر تیزاب الکول (Acid-fast) به نام مایکوبکتریوم اویوم (*Mycobacterium avium*) عبارت میشود.

۳. سرایت

عامل بیماری از پرنده‌ی مصاب به اندازه‌ی وافر توسط پیخال و افزایات تنفسی پخش میشود. عامل یاد شده در محیط قابلیت زیست دراز دارد طوریکه کم از کم به مدت ۴ سال در خاک زیست نموده می‌تواند. پرنده‌های حساس عامل بیماری را از منابع آلوده‌ی محیطی به دست می‌آورند.

۴. انواعی که مصاب می‌شوند

تمام انواع پرنده توسط *M. avium* مصاب شده میتوانند. بیماری در انواع زیاد مرغهای خانه‌گی و همچنان در شمار زیاد پرنده‌های وحشی گزارش شده است. همچنان *M. avium* میتواند پستاندارها به شمول انسان به ویژه آنهایی را که عکس العمل معافی ضعیف دارند، مصاب نماید و سبب تولید بیماری شود.

M.avium در انسان هایی که سازش معافی دارند سبب بیماری ناتوان کننده شده می تواند.

۵. علایم کلینیکی

دوره‌ی مخفی آن دراز است و میتواند هفته‌ها تا ماه‌ها را احتوا کند. در اکثر حالات صرف پرندۀ‌های کاهل مصاب میشوند. اکثراً میزان مصابیت کم بوده و صرف یک یا چند حیوان در یک گله ممکن مبتلا گردند. نشانه‌های کلینیکی آن مشخص نیستند. پرندۀ‌ها گرفته، کسل و دارای پرهای ژولیده می باشند. بیماری تا اترووفی عضلى و لاغری پیشرفت نموده می تواند. میزان مرگ و میر بلند است.

۶. دریافت‌های پتوولوژیک

آفت‌های ناشی از توبرکلوز مرغی بسیار مشخص اند. در اعضای داخلی کتله‌های زرد - خاکی به اندازه‌ی نوک سوزن یا بزرگتر موجود میباشد. این کتله‌ها (گرانولوماها) دارای مرکز زرد و پنیری اند و ممکن با انساج فایبری احاطه شده باشند. گرانولوماها به کرات در جگر، تلی و روده یافت می شوند، اما در اغلب حالات مغز استخوان نیز مصاب میشود.

۷. تشخیص

تشخیص برپایه‌ی نشانه‌های کلینیکی ممکن نیست. در زمان نکروپسی موجودیت کتله‌های گرانولومایی به میزان بزرگی کمک می نمایند. معاینه هستوپتوولوژی کتله‌ها برای معلوم کردن گرانولوماها و حجرات غول پیکر چندین هسته بی، تشخیص دهنده اند. همچنان کشت کردن گرانولوماها نیز امکان پذیر است، اما برای این کار به وسط‌های ویژه و انکوبیشن طولانی ضرورت میباشد. تشخیص تفریقی آن مشتمل بر کولی باسیلوز و بیماری پلوروم است. برای معلوم کردن گرانولوماها و حجرات غول پیکر چندین هستوی، معاینه‌ی هستوپتوولوژی کتله‌ها تشخیص دهنده است.

۸. تداوی

برای توبرکلوز مرغی تداوی مؤثر وجود ندارد.

۹. جلوگیری و کنترول

بهترین روش جلوگیری، از نگهداشت گله های عاری – از توبرکلوز عبارت میشود. پیش از داخل کردن پرنده ها، اجرای آزمایش – توبرکولین یک روش مصوبون محافظتی به شمار می رود. تامین عدم تماس با پرنده های وحشی نیز بسیار مفید میباشد. پاک نمودن دقیق زیستگاه پس از تشخیص در جلوگیری از وقوع دوباره کمک می نماید.